

Flakstad

**Kort oversikt over utvikling og historie knyttet til fiskeværerne Napp,
Ramberg og Fredvang**

Fiskeri og jordbruk i Flakstad

- Lange tradisjoner innen fiskeri og jordbruk
- Disse næringene har vært en bærebjelke gjennom generasjoner
- Har vært med på å forme det Flakstad vi har i dag.
- Vil trolig også være med på å forme fremtidens Flakstad

Historiske fiskevær i Flakstad

- Historisk sett var det 2 fiskevær i Flakstad, Sund og Nusfjord.
- Der var det naturlige havner på den indre siden av Lofoten.
- Fantes også egen produksjon av fisk utenom fiskeværerne
- Direkte handel mellom fisker og handelsmenn i Bergen gjennom jektskipper.
- Jekteskipperen som hadde en rettighet (bygdefar) til å frakte tørrfisk produsert av fiskerbøndene i Flakstad, holdt hovedsakelig til i Sund.

Privatisering av de gamle fiskeværerne

- Fra rundt århundreskiftet 1800 får vi en fremvekst av væreier i Lofoten etter at eiendommen rundt fiskeværerne ble solgt til private eiere fra konge og stat, også i Flakstad (Sund og Nusfjord).
- Væreieren produserte ikke mye fisk selv. Han drev handel, leide ut rorbuer, fiskehjeller og grunn til fiskehjeller. Kjøpte deretter tørrfisk og andre produkter fra fiskerne og solgte denne til handelsmenn i Bergen.

Framvekst av nye fiskevær

- På slutten av 1800-tallet og begynnelsen av 1900-tallet begynte framveksten av gründere på ulike gårder i Flakstad, hovedsakelig på yttersiden som ønsker å drive handel og næringsvirksomhet også her. Blant disse finner vi Napp, Ramberg og Fredvang.
- Framveksten av ny teknologi inne fiskeri, herunder motor i båtene, mer effektive redskap etc førte også til at nye fiskevær ble utviklet.
- Det ble også vanligere at fiskerne leverte fisken i rå tilstand til en fiskekjøper som produserte fisken, slik det gjøres også i dag.

Fredvang – utvikling fra 1850 til dags dato

- Fredvang består av 8 ulike gårder samlet til et tettsted.
- Fiskerbonde samfunn.
- Etablering av butikk, fiskekjøp, etc fra århundreskiftet.
- Særlig fra det kom motor i båtene vokste det frem fiskekjøp rundt Hovdan på Fredvang.
- Bru og fastlandsforbindelse til Fredvang på 80-tallet.

Fredvang havn i 1955

Ramberg – Utvikling fra 1850 til dags dato

- Har vært sentrum i kommunen i mange hundre år. Her ble tinget holdt. Lensmann holdt også til her i flere perioder.
- Var historisk sett en fiskebonde gård.
- Ble etablert butikk og handel på siste halvdel av 1800-tallet etter privatisering av gården.
- Introduksjon av motor i båten og forbedring av havna førte også til etablering av fiskekjøp.
- Utvikling av stedet som fiskerihavn utover 1900-tallet.

Ramberg havn rundt 1955

Napp – utvikling fra 1850 til dags dato

- Gården ble privatisert først på 1850-tallet.
- Ble etablert butikk på 1850-tallet. Første handelsted i Flakstad utenom Nusfjord og Sund.
- Ingen fiskekjøp før havna ble mudret for første gang på 1930-tallet.
- Ytterlig mudring og utvidelse av havna utover 10-årene etter krigen har gjort Napp havn til det største fiskeværret i Flakstad.
- Ferge over Nappstraumen fra 1956.
- Nappstraumstunnelen etablert i 1990.

Bilde av Napp havn fra 1933 (indre del)

Bilde fra Napp havn i 1933 (ytre del)

Einar Benjaminsen - Varaordfører - Innlegg på folkemøte om
framtidens fiskerier 2016
Copyright © Lofotmuseet

R-60 11